

Ìwé Dániẹ̀lì - Ọ̀gọ̀rùn-ún Ọ̀gọ̀ta Mẹ̀sàn-án

Sí sí Àwọn Ọ̀wú Àsọtẹ̀lẹ̀ Sílẹ̀: Ìmọ̀ye Ìtúmọ̀ Àmì “Iná Ààbò” nínú Dániẹ̀lì

Jeff Pippenger

2024-03-31

Èsẹ̀ kẹwàá nínú orí kọkànlá ti Dániẹ̀lì so ifẹ̀sọkan ọ̀rọ̀ inú àti ọ̀rọ̀ ọ̀de pọ̀ pẹ̀lú ọ̀rọ̀ náà “àgọ̀ olódi.” Ìbásepọ̀ tí ó fi múlẹ̀ pẹ̀lú àsọtẹ̀lẹ̀ ọ̀dún márùn-ún-dín-lọ́gọ̀rin ti Aísáyà, fi “àgọ̀ olódi” ti àsọtẹ̀lẹ̀ ọ̀de hàn gégé bí Rọ̀síà, àti “àgọ̀ olódi” inú ti tẹ̀npilì náà, èyí tí Kristi gbé dide ní àkókò itàn kan náà. Àgọ̀ olódi ọ̀de, èyí tí ó wà ní esẹ̀ kọkànlélọ̀gbọ̀n tí a sì dá mọ̀ gégé bí “ibi mímọ̀ agbára,” dúró fún ọ̀ba ayé kan tàbí ijoba kan. Àgọ̀ olódi inú, tàbí ibi mímọ̀ agbára inú, ni tẹ̀npilì náà tí Ọ̀jísẹ̀ Májẹ̀mú gbé dide ní ọ̀dún mẹ̀rindínlọ̀gbọ̀n.

Nínú Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ ti tẹ̀npilì náà (àgọ̀ olódi), Ọ̀lọ̀run jókòó ní àwọn ibi ọ̀run.

Nínú iwé Dániẹ̀lì, ọ̀rọ̀ Héberù méjì ni a túmọ̀ sí “ibi mímọ̀.” Ọ̀kan ni “miqdash,” èkejì sì ni “qodesh.” “Miqdash” lè dúró fún ibi mímọ̀ àwọn aláiníbọ̀rísà, tàbí ibi mímọ̀ Ọ̀lọ̀run, tàbí àní odi agbára kan. “Qodesh” sì jẹ ọ̀rọ̀ tí a lò nikan láti dúró fún ibi mímọ̀ Ọ̀lọ̀run nínú Bíbẹ̀lì. “Ibi mímọ̀” (miqdash) ti agbára (odi olódi), nínú esẹ̀ kọkànlélọ̀gbọ̀n ti orí kọkànlá Dániẹ̀lì, ni a túmọ̀ sí “ibi mímọ̀ ti agbára”, àti pé ọ̀rọ̀ Héberù tí a túmọ̀ sí ibi mímọ̀ níbẹ̀ ni “miqdash,” èyí tí ó dúró fún Ìlú Róòmù, tí í ẹ̀ ààmì agbára Róòmù nínú itàn Róòmù aláiníbọ̀rísà àti Róòmù páápà. Dániẹ̀lì lo ọ̀rọ̀ Héberù méjèjèjì náà pẹ̀lú iṣọ̀ra púpọ̀. Nínú àwọn esẹ̀ tí ó jẹ ọ̀pá àárín gbùngbùn ti Adventism, a rí ọ̀rọ̀ náà “ibi mímọ̀.”

Léyìn náà mo sì gbọ̀ ẹ̀ni mímọ̀ kan n sọ̀rọ̀, ẹ̀ni mímọ̀ miiran sì wí fún ẹ̀ni mímọ̀ kan pátó náà tí n sọ̀rọ̀ pé, Yòò pé tó mélóó kan nípa iran náà ní ti ẹ̀bọ̀ ojoojúmọ̀, àti irékojá idahoro, láti fi ibi mímọ̀ àti ogun náà fún itẹ̀mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ esẹ̀? Ó sì wí fún mi pé, Títí di ẹ̀gbẹ̀rùn méjì àti ọ̀dúnrùn ojọ̀; nígbà náà ni a ọ̀ò wẹ̀ ibi mímọ̀ náà mọ̀. Daniẹ̀lì 8:13, 14.

Ọ̀rọ̀ Héberù tí a túmọ̀ sí “ibi-mímọ̀” nínú esẹ̀ méjèjèjì ni “qodesh,” a sì máa n lò ó nikan láti sojú ibi-mímọ̀ Ọ̀lọ̀run. Nínú esẹ̀ kẹ̀rinlá, níbi tí a ti n dá Romu aláigbàgbọ̀ mọ̀, ní pàtàkì tẹ̀npilì Pantheon ní Ìlú Romu, a rí ọ̀rọ̀ náà “ibi-mímọ̀,” sùgbọ̀n nínú esẹ̀ náà ọ̀rọ̀ Héberù náà ni “miqdash.”

Bẹ̀ẹ̀ ni, ó gbé ara rẹ̀ ga títí dé ọ̀dọ̀ olórí ogun náà, àti pé nípasẹ̀ rẹ̀ ni a ti mú ẹ̀bọ̀ igbà gbogbo kúrò, a sì sọ̀ ibi mímọ̀ rẹ̀ di iparun. Daniẹ̀lì 8:11.

“ibi mímọ̀ agbára” nínú esẹ̀ kọkànlélọ̀gbọ̀n ti Dániẹ̀lì orí kọkànlá ni ọ̀rọ̀ Héberù náà “miqdash,” ó sì farahàn ní ìbásepọ̀ pẹ̀lú ọ̀rọ̀ Héberù tí a túmọ̀ sí “àgọ̀ olódi” nínú esẹ̀ keje àti esẹ̀ kẹwàá nínú orí kọkànlá. Nínú esẹ̀ keje, ọ̀ba gúúsù lọ̀ tààrà sí inú Ìlú Róòmù, ó sì mú ọ̀ba àrìwá ní igbẹ̀kùn, nítorí ó wọ̀ inú àgọ̀ olódi rẹ̀; sùgbọ̀n nínú esẹ̀ kẹwàá, ọ̀ba àrìwá gòkè lọ̀ “sí” “àgọ̀ olódi” náà nikan, nítorí ó dúró ní ààlà ijoba rẹ̀ àti Íjíbítì. Ní ààlà Ráfíà ni esẹ̀ tí ó tẹ̀lẹ̀ yòò dojú kọ̀. “ibi mímọ̀ agbára” nínú esẹ̀ kọkànlélọ̀gbọ̀n ni “miqdash” ti “àgọ̀ olódi” náà.

Ìjà ààlà-ìpín ní Raphia jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ìjà ààlà-ìpín ní Ukraine. A mọ̀ itàn àsọtẹ̀lẹ̀ yẹ̀n nípa ìmọ̀ pé “orí” ni ijoba tàbí ọ̀ba, ó sì jẹ̀ ibi-idígbo agbára rẹ̀; sùgbọ̀n àsọtẹ̀lẹ̀ náà n tọ̀ka sí ọ̀títọ̀ inú àti ọ̀títọ̀ ọ̀de. “Ibi

mímọ agbára” fún ilà ọde ni a sàpepepe rẹ pẹlú ibi mímọ “miqdash”, àti ibi mímọ agbára fún ilà inú ni a sàpepepe rẹ pẹlú ibi mímọ “qodesh”.

Láti ọdún 1844 sí 1863 n sàfihàn ilà itàn àsoṭelẹ kan tí ó n sàlàyé fífi èdìdì sí àwọn egbèrún ọgórùn-ún kan lé m̀erínlélógójì. Egbèrún ọdún egbèrún márùn-ún ó lé ọgórùn-ún méjilélógún ti itúká sí ilẹ̀ òkèèrè lòdì sí ijọba àrìwá parí ní 1798, àti ilà ọdún egbèrún márùn-ún ó lé ọgórùn-ún méjilélógún kan nàà lòdì sí ijọba gúúsù parí ní 1844. Àwọn ilà méjèjèjì wònyí dúró fún iwà isàlẹ̀ èdá èniyàn àti iwà gíga èdá èniyàn. Iwà isàlẹ̀, tí a fi ijọba àrìwá sojú fún, ni ara, àti iwà gíga ni orí. Orí ni olú-ilú ijọba nàà, àti pé òun ni ọba. Fún àpèjúwe yíí, Kristi yan Júdá, ijọba gúúsù, láti fi orúkọ Rẹ̀ sí, olú-ilú nàà sì ni Jerúsálémù. Jerúsálémù ni ibi tí ibi mímọ̀ tòótọ̀ ti agbára wà, àti nínú ibi mímọ̀ nàà ni yàrá itẹ̀ wà fún ọba, ẹni tí í ẹ̀ orí.

“Ìgbà méje” ti Lefitiku ogún-léfà ni òtítọ̀ ididì ikeyin ní ọdún 1856, èyí tí a pinu láti fi fún àsiá kan ní agbára láti parí iṣẹ̀ nàà. Láti 1844 sí 1863, Kristi ní ète láti so Ìwà-Ọlórùn Rẹ̀ pọ̀ mọ̀ èdá èniyàn tí tí láé, sùgbọ̀n èdá èniyàn sọ̀tẹ̀.

Kò lè yí iwà isàlẹ̀ èniyàn padà ní àkókò nàà, nítorí pé èyí n sẹ̀lẹ̀ nígbà ipadàbò Rẹ̀ kejì. Nígbà nàà ni Yóò yí iwà gíga èniyàn padà sí àwòrán Rẹ̀, nípa dídarapọ̀ orí aráyé mọ̀ orí Ìwà-Ọlórùn. Orí ni olú ijọba nàà. Orí ni ọba, àti nígbà tí Kristi bá ẹ̀ iyípadà yíí tí Ìwà-Ọlórùn yóò fi darapọ̀ mọ̀ èdá èniyàn, Ó n darapọ̀ orí èdá èniyàn àti ti Ìwà-Ọlórùn pọ̀ nínú ibi mímọ̀ ní Jerusalemu, nínú Ibi Mímọ̀ Jùlọ, níbi tí Kristi jókòó pọ̀ pẹlú Baba Rẹ̀.

Eni tí ó bá sẹ̀gun, èmi yóò jẹ́ kí ó jókòó pẹlú mi lórí itẹ̀ mi, gégé bí èmi nàà ti sẹ̀gun, tí mo sì jókòó pẹlú Baba mi lórí itẹ̀ rẹ̀. Eni tí ó bá ní etí, jẹ́ kí ó gbọ̀ ohun tí Ẹ̀mí n sọ̀ fún àwọn ijọ. Ìfihàn 3:21, 22.

Kristi ẹ̀ ilé rí pé àwọn (ara Laodísíà) tí wọn bá sẹ̀gun gégé bí Ọ̀un ti sẹ̀gun (tí wọn sì di ará Filadélfíà), ni a ọ̀ò jókòó pẹlú Rẹ̀ ní àwọn ibi ọ̀run.

Èyí tí ó ẹ̀ nínú Kristi, nígbà tí ó jí i dide kúrò nínú òkú, tí ó sì mú un jókòó ní ọ̀wọ̀ ọ̀tún ara rẹ̀ ní àwọn ibi ọ̀run, ... Ó sì ti jí wa dide pọ̀, ó sì mú kí a jókòó pọ̀ ní àwọn ibi ọ̀run nínú Kristi Jesu. Efesu 1:20, 2:6.

Ìṣòkan àwọn ọ̀pá méjèjèjì ti Ìsíkiélì (èdá èniyàn pẹlú Ìwà-Ọlórùn) ni a mú ẹ̀ ní inú ibi mímọ̀ agbára Ọlórùn (qodesh), gan-an ní àkókò tí a fi ilẹ̀-olòdí agbára nàà (miqdash) hàn gégé bí kọ̀kọ̀rọ̀ àsoṭelẹ̀ tí n so àwọn ilà inú àti ti ọde ti àsoṭelẹ̀ nàà pọ̀, èyí tí Gébúrèlì wá láti jẹ́ kí Dániélì lóye nípa ohun tí yóò sẹ̀lẹ̀ sí àwọn èniyàn Ọlórùn ní àkókò ididì àwọn egbèrún ọgórùn-ún m̀erínlélógójì. Kristi fẹ́ láti mú iṣẹ̀ yíí ẹ̀ ní itàn àwọn Millerite, sùgbọ̀n iṣòtẹ̀ ọdún 1863 dá iṣẹ̀ nàà dúró; sùgbọ̀n itàn láti 1844 sí 1863 sì dúró gégé bí ilà kan tí n sàfihàn iṣẹ̀ tí a gbìyànjú láti ẹ̀ nàà.

Ẹ̀sẹ̀ kẹ̀wàá nínú Dániélì orí kọ̀kànlá ní kọ̀kọ̀rọ̀ sí imòye itumọ̀ inú àti ti ọde ti ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá sí kẹ̀èdógún, èyí tí ó wọ̀ inú itàn àsoṭelẹ̀ wa ní ọdún 2014. Ẹ̀sẹ̀ kẹ̀wàá tọ̀ka sí 1989, èyí tí í ẹ̀ àkókò iparí nínú iṣipopada itúnṣe ti egbèrún lónà ọgórùn-ún m̀erínlélógórin, sùgbọ̀n ó tún ní kọ̀kọ̀rọ̀ nàà tí ó jẹ́ kí a mọ̀ 2014 gégé bí àmì ọ̀nà kan nínú itàn ididì nàà.

Ní October 22, 1844, Ojìṣe Májẹ̀mú nàà wá sí tẹ̀npìlì tí Òun tìkára Rẹ̀ ti kọ̀ lójìjì. Àmì-ònà yẹ̀n jẹ́ àpẹ̀rẹ̀ September 11, 2001 nígbà tí àngẹ̀lì kẹ̀ta tún dé, tí ipẹ̀ keje sì tún bèrẹ̀ sí í dun. Nígbà nàà, itàn láti 1840 sí 1844 nàà pẹ̀lú ní láti tún ara rẹ̀ ẹ̀, nítorí àngẹ̀lì tí ó sòkalẹ̀ ní August 11, 1840 kì í ẹ̀ ẹ̀ni kékeré kan, bí kò ẹ̀ Jẹ̀sù Kristi, iṣẹ̀ Rẹ̀ sì ni láti fì ògo Rẹ̀ tan ayé nàà mọ̀lẹ̀.

1840 sí 1844 pẹ̀lú dúró fún àkókò láti September 11, 2001 títí dé òfin Sunday tí ó súnmo dé, gẹ́gẹ́ bí 1844 sí 1863 pẹ̀lú ẹ̀ dúró fún September 11, 2001 títí dé òfin Sunday tí ó súnmo dé. Arábìnrin White ẹ̀ ibámu itàn 1844 pẹ̀lú itàn àgbélẹ̀bùú, àgbélẹ̀bùú nàà sì dúró fún ipín itàn méjì, ọ̀kọ̀ọ̀kan wọ̀n jẹ́ ọ̀dún mẹ́ta àtààbò, tí àwọ̀n méjèjẹ̀ sì bá ara wọ̀n mu. Àgbélẹ̀bùú nàà fì ìdí múlẹ̀ pé itàn tí ó ẹ̀sáájú, tí ó bèrẹ̀ ní 1840 tí ó sì parí ní 1844, àti itàn tí ó tẹ̀ lé e títí dé 1863, jẹ́ itàn afiwéra méjì, tí àwọ̀n méjèjẹ̀ sì n ẹ̀jọ̀jú àkókò ididì.

Ìlẹ̀ àkókò láti ọ̀dún 1840 sí 1844 n ẹ̀pẹ̀rẹ̀ iṣẹ̀gun àwọ̀n Adventist Filadelfia, ilẹ̀ kejì láti ọ̀dún 1844 sí 1863 sì n ẹ̀pẹ̀rẹ̀ ikùna àwọ̀n Adventist Laodikea. A ẹ̀pẹ̀rẹ̀ àwọ̀n ẹ̀yà méjèjẹ̀ nínú orí kẹ̀wáà iwé Dániẹ̀lì, nítorí Dániẹ̀lì, ẹ̀ni tí n ẹ̀jọ̀jú àwọ̀n wúndiá ọ̀lọ̀gbọ̀n tí ó ẹ̀gun ní àkókò ididì àwọ̀n ẹ̀gbẹ̀rún kan lónà mẹ̀rinlélógójì, rí iran nàà, ẹ̀jọ̀gbọ̀n àwọ̀n tí wọ̀n wà pẹ̀lú rẹ̀ sá kùrò níwájú iran nàà.

Ní ojọ̀ kẹ̀rinlélógún oṣù kìn-ín-ní, bí mo ti wà légbẹ́e odò ílẹ̀ nàà, ẹ̀yí tí í ẹ̀ Hidékẹ̀lì; nígbà nàà ni mo gbé ojú mi sókẹ̀, mo sì wò ó, sì kiyèsì i pé, wò ó, ọ̀kùnrin kan wà ní aṣọ̀ ọ̀gbò tí a fì aṣọ̀ funfun ro, ibàdì rẹ̀ sì ni a fì wúra dádára ti Úfási di mú: Ara rẹ̀ nàà dàbí bérìlì, ojú rẹ̀ sì rí bí ifarahàn mánámáná, ojú rẹ̀ méjèjẹ̀ sì dàbí fitilá iná, apá rẹ̀ àti ẹ̀sẹ̀ rẹ̀ sì dàbí idẹ̀ tí a ti fọ̀ dán, ohùn ọ̀rọ̀ rẹ̀ sì dàbí ohùn ọ̀pọ̀ ẹ̀niyàn. Èmi Dániẹ̀lì nìkan ni mo rí iran nàà: nítorí àwọ̀n ọ̀kùnrin tí wọ̀n wà pẹ̀lú mi kò rí iran nàà; ẹ̀jọ̀gbọ̀n iwarìrì ílẹ̀ kan bà wọ̀n, tí ó fì jẹ́ pé wọ̀n sá lo láti fì ara wọ̀n pamọ̀. Dániẹ̀lì 10:4–7.

Nínú orí keje iwé Dániẹ̀lì, léyìn tí Dániẹ̀lì ti rí iran àwọ̀n ẹ̀ranko aṣẹ̀ranjẹ̀, Gábírẹ̀lì wá láti ẹ̀sàláyẹ̀ iran nàà.

Èmi Dániẹ̀lì sì bàjẹ̀ nínú ẹ̀mí mi láàrín ara mi, àwọ̀n iran orí mi sì yọ̀ mí lẹ̀nu. Mo súnmo ọ̀kan nínú àwọ̀n tí wọ̀n dúró níbẹ̀, mo sì bèrẹ̀ ọ̀dọ̀ rẹ̀ ọ̀títọ̀ gbogbo ẹ̀yí. Nígbà nàà ni ó sọ̀ fún mi, ó sì jẹ́ kí n mọ̀ itumọ̀ àwọ̀n nìkan nàà. Dániẹ̀lì 7:15, 16.

Nínú orí kejo iwé Dániẹ̀lì, léyìn tí Dániẹ̀lì ti rí iran nípa àwọ̀n ẹ̀ranko ibi mímo, Gébúrẹ̀lì wá láti ẹ̀sàláyẹ̀ iran nàà.

Ó sì ẹ̀lẹ̀ pé nígbà tí ẹ̀mi, àní ẹ̀mi Dániẹ̀lì, ti rí iran nàà, tí mo sì n wá itumọ̀ rẹ̀, kiyèsì i, ẹ̀ni kan dúró níwájú mi tí irí rẹ̀ dàbí ti ẹ̀niyàn. Mo sì gbọ̀ ohùn ẹ̀niyàn kan láàrín etí bèbẹ̀ Ulai, ẹ̀ni tí ó ké, tí ó sì wí pé, Gábírẹ̀lì, mú kí ọ̀kùnrin yí lóye iran nàà. Dániẹ̀lì 8:15, 16.

Nínú orí kẹ̀sàn-án iwé Dániẹ̀lì, léyìn tí Dániẹ̀lì ti ní ọ̀ye nípa iye ọ̀dún tí Jeremáyà tọ̀ka sí, tí a sì tún ẹ̀sàfihàn wọ̀n nínú àwọ̀n ikowé Mósẹ̀ gẹ́gẹ́ bí ẹ̀gun àti ibúra Ọ̀lọ̀run, Gábírẹ̀lì wá láti ẹ̀sàláyẹ̀ iran nàà.

Nígbà tí mo sì n sọ̀rọ̀, tí mo sì n gbàdúra, tí mo sì n jẹ́wọ̀ ẹ̀sẹ̀ mi àti ẹ̀sẹ̀ àwọ̀n ẹ̀niyàn mi Ísírẹ̀lì, tí mo sì n gbé ẹ̀bẹ̀ mi kalẹ̀ níwájú Olúwa Ọ̀lọ̀run mi nítorí ọ̀kẹ̀ mímo ti Ọ̀lọ̀run mi; beẹ̀ ni, nígbà tí mo sì n sọ̀rọ̀ nínú àdúra, ọ̀kùnrin nàà, Gébírẹ̀lì, ẹ̀ni tí mo ti rí nínú iran ní ibẹ̀rẹ̀, níwọ̀n bí a ti

mú un fò wá ní kiákíá, fowò kàn mí ní àkókò ẹ̀bọ alẹ̀. Ó sì jẹ́ kí n mò, ó sì bá mi sọ̀rò, ó sì wí pé, Ìwọ̀ Dániẹ̀lì, nísinsin yíì ni mo jáde wá láti fi ọ̀gbọ̀n àti ọ̀ye fún ọ. Danieli 9:20–22.

Nítorí nàà, lórí ẹ̀rì àwọn ẹ̀lẹ̀rìí mẹ̀ta, gbogbo wọn láti inú ìwé Dániẹ̀lì, nígbà tí Gábírẹ̀lì sọ̀ fún Dániẹ̀lì ní orí kẹ̀wáá pé òun ti wá láti mú kí Dániẹ̀lì lóye ohun tí yòò ẹ̀lẹ̀ sí àwọn ẹ̀niyàn Ọ̀lórún ní àwọn ojò ikẹ̀yìn, Gábírẹ̀lì n tùmò “marah” abo nàà, iran ifàṣẹ̀yọ̀rì, tí Dániẹ̀lì rí tí ẹ̀gbẹ̀ kejì nàà sì sá kúrò lódò rẹ̀.

Nísinsin yíì ni mo wá láti jẹ́ kí o lóye ohun tí yòò ẹ̀lẹ̀ sí àwọn ẹ̀niyàn rẹ̀ ní ojò ikẹ̀yìn; nítorí iran nàà ẹ̀ jẹ́ tí ojò púpọ̀. Danieli 10:14.

Iran tí Dániẹ̀lì ti rí, tí ó mú iyapa wá láàárín àwọn onígbàgbọ̀, ni iran ifarahàn Kírístì, iran ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rún méjì àtàádọ̀ta [2,300], ẹ̀lẹ̀ ọ̀nà ọ̀nà abo ti iran nàà. Ọ̀ye iran ifarahàn Kírístì lójìjì gẹ̀gẹ̀ bí Ọ̀jìṣẹ̀ Májẹ̀mú ni ó yí Dániẹ̀lì padà (àti àwọn tí Dániẹ̀lì dúró fún) sí àwòrán Kírístì. Èyí tí “ó n ẹ̀lẹ̀ sí àwọn ẹ̀niyàn Ọ̀lórún ní àwọn ojò ikẹ̀yìn” ni a sọ̀jú rẹ̀ nípasẹ̀ itàn àwọn ọ̀mọ ẹ̀gbẹ̀ Míllẹ̀rítì láti ọ̀dún 1840 sí 1844, àti pẹ̀lú nípasẹ̀ àwọn Míllẹ̀rítì láti 1844 sí 1863. Ẹ̀gbẹ̀ kan sá kúrò nínú iran nàà nínú ìṣòtẹ̀, ẹ̀gbẹ̀ kejì sì fi ìgbàgbọ̀ tẹ̀lẹ̀ Kírístì wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, kí a lè mú wọn jókòò pẹ̀lú Rẹ̀ ní àwọn ibi ọ̀run.

Síbẹ̀, nígbà tí Gébúríẹ̀lì tùmò iran nàà nínú èyí tí a ti yí àwọn ẹ̀niyàn Ọ̀lórún ti ojò ikẹ̀yìn padà sí àwòrán Kristi, ó gbé itàn ọ̀de ayé kalẹ̀. Gébúríẹ̀lì tùmò iran Dániẹ̀lì nípa Kristi gẹ̀gẹ̀ bí itàn ọ̀de tí àkókò ìdìdì ti ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rinlélógójì. Nígbà tí a bá dé sí itàn Ojò Kẹ̀sàn-án, oṣù Kẹ̀sàn-án, ọ̀dún 2001, nínú itumò Gébúríẹ̀lì, itàn tí a tenumọ̀ sí gẹ̀gẹ̀ bí èyí tí ó ẹ̀lẹ̀ sí Ọ̀jò Àìkú ti ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rindínlógún, ni a lè mò nikan pẹ̀lú kókòrọ̀ ọ̀ye tí a sọ̀jú rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí “odi-ààbò” nínú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀wáá. Ní Ojò Kẹ̀sàn-án, oṣù Kẹ̀sàn-án, ọ̀dún 2001, ipa gbogbo iran bẹ̀rẹ̀ sí í sọ̀páyá bí àgbá kẹ̀kẹ̀ láàárín àgbá kẹ̀kẹ̀.

Ọ̀rọ̀ Olúwa sì tò mí wá, ó ní, Ọ̀mọ̀ ẹ̀niyàn, ọ̀we wo ni èyí tí ẹ̀ ní ní ilẹ̀ Ísírẹ̀lì, tí n wí pé, Àwọn ojò n pé sí i, gbogbo iran sì di asán? Nítorí nàà, sọ̀ fún wọn pé, Báyiì ni Olúwa Ọ̀lórún wí; Èmi yòò mú kí ọ̀we yíì dọ̀pin, wọn kì yòò sì tún lò ó gẹ̀gẹ̀ bí ọ̀we ní Ísírẹ̀lì mò; ẹ̀lẹ̀ ọ̀nà ọ̀nà sọ̀ fún wọn pé, Àwọn ojò ti súnmọ̀ tòsí, àti imúṣẹ̀ gbogbo iran. Nítorí kò ní sí iran asán mó rára tàbí afoṣẹ̀ itẹ̀wọ̀gbà nínú ilẹ̀ Ísírẹ̀lì. Nítorí èmi ni Olúwa: èmi yòò sọ̀rò, ọ̀rọ̀ tí èmi yòò sì sọ̀ yòò ẹ̀; a kì yòò tún fà á lóra mò: nítorí ní ojò yín, èyin ilẹ̀ ọ̀lòtẹ̀, ni èmi yòò ti sọ̀ ọ̀rọ̀ nàà, màá sì ẹ̀ é, ni Olúwa Ọ̀lórún wí. Ọ̀rọ̀ Olúwa sì tún tò mí wá, ó ní, Ọ̀mọ̀ ẹ̀niyàn, kiyèsì i, àwọn ilẹ̀ Ísírẹ̀lì n wí pé, Iran tí ó rí jẹ́ fún ọ̀pọ̀ ojò tí n bọ̀, ó sì n sọ̀tẹ̀lẹ̀ nípa àwọn àkókò tí ó jìnnà réré. Nítorí nàà, sọ̀ fún wọn pé, Báyiì ni Olúwa Ọ̀lórún wí; Kò sí ọ̀kan nínú ọ̀rọ̀ mi tí a ó tún fà á lóra mò, ẹ̀lẹ̀ ọ̀nà ọ̀nà ọ̀rọ̀ tí mo ti sọ̀ ni yòò ẹ̀, ni Olúwa Ọ̀lórún wí. Hesekieli 12:21–28.

Nínú gbogbo àwọn àgbá-kẹ̀kẹ̀ àsọ̀tẹ̀lẹ̀ tí n yí ká nínú àwọn àgbá-kẹ̀kẹ̀ àsọ̀tẹ̀lẹ̀ miiran nínú itàn nàà, àgbá-kẹ̀kẹ̀ kan wá tí imísì ti fi hàn fún àwọn akẹ̀kọ̀ọ̀ àsọ̀tẹ̀lẹ̀ ti àwọn ojò ikẹ̀yìn pé òun ni àgbá-kẹ̀kẹ̀ tí a ó fi pinnu àyànmọ̀ ayérayé wọn. Lórí ilà lórí ilà, àgbá-kẹ̀kẹ̀ nàà pẹ̀lú gbọ̀dọ̀ jẹ́ iran tí Dániẹ̀lì rí tí ó yí i padà sí àwòrán Kristi, nítorí pé iran nàà ni ó n fi ohun tí ó máa ẹ̀lẹ̀ sí àwọn ẹ̀niyàn Ọ̀lórún ní àwọn ojò ikẹ̀yìn hàn.

“Olúwa ti fi hàn mí ní kedere pé a ó dá àwòrán ẹ̀ranko nàà sílẹ̀ kí àkókò idánwò tó parí; nítorí pé èyí ni yòò jẹ́ idánwò nílá fún àwọn ẹ̀niyàn Ọ̀lórún, èyí tí a ó fi pinnu ayanmọ̀ wọn títí

ayérayé. Ipo yín jé adalu àibámu tó burú bèè gégè bí i pé diẹ pére ni a ó tàn je.”

“Nínú Ìfihàn 13 ni a ti gbé ọ̀ràn yíi kalẹ̀ ní kedere; [Ìfihàn 13:11–17, ni a tọ̀ka sí].”

“Èyí ni idánwò tí àwọn èniyàn Ọ̀lórún gbódò ní kí a tó fi èdidi dì wọn. Gbogbo àwọn tí ó fi ìṣòtító wọn hàn sí Ọ̀lórún nípa pípa ọ̀fin Rẹ̀ mọ̀, tí wọn sì kọ̀ láti gba ọ̀jọ̀ ìsinmi èké kan, yóò dúró lábẹ̀ àsíá Olúwa Ọ̀lórún Jèhófà, wọn yóò sì gba èdidi Ọ̀lórún aláàyè. Sùgbón àwọn tí ó fi òtító tí ó ní ipilẹ̀ṣẹ̀ ọ̀run sílẹ̀, tí wọn sì gba ọ̀jọ̀ ìsinmi Sunday, wọn yóò gba àmì ẹ̀ranko náà.”
Manuscript Releases, volume 15, 15.

Ìdánwò tí a mọ̀ sí idánwò àwòrán ẹ̀ranko náà ní apá méjì. Ó jẹ̀ idánwò tí ó n bẹ̀èrè pé kí akẹ̀kọ̀ òṣòtélé mọ̀ idàgbàsókè àwòrán ẹ̀ranko náà, èyí tí í ṣe àpapọ̀ ijọ̀ àti ipínlẹ̀ ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà kí ọ̀fin Ọ̀jọ̀ Àìkú tó dé. Ó tún jẹ̀ idánwò tí n mú jáde yálá àwòrán ẹ̀ranko náà tàbí àwòrán Kristi nínú àwọn tí Dániẹ̀lì dúró fún tàbí àwọn tí ó sá lọ. Ìyapa náà dá lóri bóyá àwọn wúndiá wọ̀nyí “rí iran nílá yí,” gégè bí Dániẹ̀lì tí rí i, tàbí bóyá wọn sá kúrò níwájú iran náà. Kókó pàtàkì sí rírí iran nílá náà ni a ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ ọ̀rọ̀ náà “odi ààbò.”

A ó tẹ̀síwájú nínú iwádìí yíi nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó tẹ̀lé.

“Ángẹ̀lì alágbára tí ó kọ̀ Jòhánù kì í ṣe ẹ̀ni kékeré ju Jèsù Kristi lọ. Bí Ó ṣe fi ẹ̀ṣẹ̀ ọ̀tún Rẹ̀ lóri òkun, tí Ó sì fi ti òsì Rẹ̀ lóri ilẹ̀ gbígbe, n fi ipò tí Ó n ṣe nínú àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ iparí ijà nílá pẹ̀lú Sátàni hàn. Ipò yíi n tọ̀ka sí agbára àti àṣẹ̀ Rẹ̀ tó ga jù lọ lóri gbogbo ayé. Ìjà náà tí n túbọ̀ lágbara sí i, tí ó sì ti n di ipinnu-gbígbe sí i láti igbà dé igbà, yóò sì máa bá a lọ bèè tí tí dé àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ iparí, nígbà tí ìṣẹ̀ ọ̀gbọ̀n agbàyanu àwọn agbára òkùnkùn yóò dé ibi gíga jù lọ. Sátàni, ní ìṣòkan pẹ̀lú àwọn èniyàn búburú, yóò tan gbogbo ayé àti àwọn ijọ̀ tí kò gba ifẹ̀ òtító jẹ. Sùgbón ángẹ̀lì alágbára náà n bẹ̀èrè àkíyèsí. Ó kẹ̀ pẹ̀lú ohùn nílá. Ó fẹ̀ fi agbára àti àṣẹ̀ ohùn Rẹ̀ hàn fún àwọn tí wọn ti darapọ̀ mọ̀ Sátàni láti tako òtító.”

“Lẹ̀yìn tí àwọn àrà méje wọ̀nyí ti sọ ohùn wọn jáde, àṣẹ̀ náà wá sí ọ̀dọ̀ Jòhánù gégè bí ó ti wá sí ọ̀dọ̀ Dániẹ̀lì ní ti iwé kékeré náà pé: ‘Di àwọn nńkan wọ̀nyí tí àwọn àrà méje sọ mọ̀lẹ̀.’ Àwọn wọ̀nyí ní í ṣe pẹ̀lú àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ ọ̀jọ̀ iwájú tí a ó fi hàn ní itòlẹ̀ṣeṣe wọn. Dániẹ̀lì yóò dúró ní ipò tirẹ̀ ní ọ̀pin àwọn ọ̀jọ̀. Jòhánù rí i pé a ti tú idi iwé kékeré náà. Nígbà náà ni àwọn òṣòtélé Dániẹ̀lì ní ipò tí ó yẹ fún wọn nínú àwọn ihinrere ángẹ̀lì kìn-ín-ní, keji, àti kẹta, tí a ó fi fún ayé. Ìṣìṣì idi iwé kékeré náà ni ihinrere náà ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú àkókò.”

“Àwọn iwé Dániẹ̀lì àti Ìṣípáyá jẹ̀ ọ̀kan. Ọ̀kan jẹ̀ òṣòtélé, èkejì sì jẹ̀ ìṣípáyá; ọ̀kan jẹ̀ iwé tí a di mọ̀lẹ̀, èkejì sì jẹ̀ iwé tí a sí. Jòhánù gbọ̀ àwọn àṣírí tí àwọn àrà sọ, sùgbón a pàṣẹ̀ fún un pé kí ó má ṣe kọ̀ wọn sílẹ̀.”

“Ìmọ̀lẹ̀ àkànṣe tí a fi fún Jòhánù, tí a sì fihàn nínú àwọn àrà méje náà, jẹ̀ àlàyè ilàna àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ tí yóò ṣẹ̀lẹ̀ lábẹ̀ àwọn ihinrere ángẹ̀lì kìn-ín-ní àti keji.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, idipò 7, 971.